SVENSK

MUSIKTIDNING

TJUGUFEMTE ÅRGÅNGEN

1905.

SVENSKT MUSIKHISTORISKT ARKIV
1972/☆ 3
STOCKHOLM

STOCKHOLM
FRANS J. HUSS.
1905.

INNEHÅLL:

Biografier.

Sid.

Alfvén, Hugo ... 41
Andersen, H. C. ... 58
Arnoldson, Sigrid ... 105
Artôt de Padilla, Lola ... 42
Aspelin, Bruno ... 65
Aulin, Tor ... 121
Beer, Georges ... 3
Bäck, Ellen ... 17
Consolo, Ernesto ... 114
Czapek, Joseph ... 50
Dente, Joseph † ... 81
Elman, Mischa ... 10
Fritsche, Agga ... 17
Garcia, Manuel ... 49
Hartmann, Arthur ... 114
Hebbe, Signe ... 145
Hultgren, Clara ... 73
Kienzl, Wilhelm ... 9
Lindgren, Adolf ... 2, † 26
Ohlson, Märtha ... 33
Pratté, Antoine Edouard ... 138
Saint-Saëns, Camille ... 129
Sinding, Christian ... 25
Svedbom, Wilhelm † ... 5
Svärdström, Valborg (Jolantha) ... 343
Tamagno, Francesco † ... 97
Thalberg, Gustave ... 89
Vult von Steyern, Fredrik ... 3
Wood, Henry ... 7
Ydén, Astrid ... 137
Östberg, Carolina ... 146

Dödsfall. Sid. 15, 31, 47, 71, 88, 103, 111, 127, 143
Dödsfall inom musik- och operavärlden 1904 ... Sid. 61, 85

Historia, Estetik, Teknik m. m.

Beethoven och hans »Missa solemnis» ... 43
Bizet och hans »Carmen». Ett trettioårsminne ... 123
Den stora sångarfesten i Chicago ... 90
En ny sångmetod ... 37
Ett teatermuseum i Stockholm. Upprop ... 130
Första uppförandet af Beethovens »Fidelio» ... 147
Gounod om sin »Faust» ... 98
Göteborgs nya konserthus (med afbildning) ... 29
H. C. Andersen och musiken ... 58
Inställning af »Musikföreningens» konserter ... 36
Några bidrag till Runeberg-kompositionernas historik af W. S. ... 51
Några Pratté-minnen, af Fr. J. Huss 138
Några tankar om Wagner-musiken, af Karl Gjellerup ... 10
Om förslag till nya notsystem ... 74

Sid.

Om kammarmusik, af Adolf Lindgren 4
Om musiken som uttrycksmedel, af C—l L. ... 131, 139, 148
Om spelandet utantill ... 106
Om sångkonst och den utbildade röstens vård ... 66
Professor O. Byström och den gregorianska sången ... 83
Svensk Musiktidnings 25-års-jubileum (1881—1905). Tidningens första redaktörer och utgifvare ... 1
Uppsalasångens födelse, af Gottfr. Kallstenius ... 18

Musikpressen, Litteratur, Kritik, Teater och Konserter.

»Der Evangelimann», opera i 3 akter, text och musik af W. Kienzl. (Textinnehåll) ... 12
Från scenen och konsertsalen i hvarje nummer.
Konsertrevy ... 67, 83
Litteratur: Sid. 13, 20, 37, 52, 59, 69, 77, 85, 91, 101, 109, 116, 125, 132. 149.
Musiken i Wagners »Siegfried» ... 122
Musikpressen: Sid. 6, 20, 37, 52, 59, 68, 85, 91, 101, 109, 115, 132, 141, 149.
»Siegfried», musikdrama af Richard Wagner. (Textinnehåll) ... 114
Till säsongens konsertgifvare (insändt) 111

Följetong, Musiknotiser, Småplock.

En afton hos Reinecke, af Georges Beer ... 18
En debutant för 50 år sedan ... 100
En dyr not i Glucks »Alceste» ... 58
Kejsarinnans violinist. Musikhistorisk novell af H. Klein ... 107. 116
Kompositioner och djur ... 45, 53, 59
Musiknotiser från hufvudstaden, landsorten och andra land i hvarje nummer.
Musiknotiser från våra grannland i nästan hvarje nummer.
Schiller eller Fahlcrantz? En Schilleranekdot, öfverflyttad till Upsala?, af F. H. ... 133

Annonser å sista sidan i hvarje nummer.
Breflåda ... 111
Hvarjehanda och sentenser. Sid. 15, 71, 79, 119, 127, 151.
Musikbilagan ... 143
Prenumerationsanmälan ... 3, 146
Rättelse ... 55
Tillkännagifvande ... 86, 93

Korrespondens.

Sid.

Brefkort från Rom, af Anteros ... 117
Från Londons musiksäsong, af O. M. 99
Leoncavallos »Il Rolando» (Neapel, april 1905), af Anteros ... 82
Mascagni-säsongen i Costanzi etc. (»Amica»), af Anteros ... 92
Musikbref från England, af H. W—r 75
Musikbref från Göteborg, af H—t. Sid. 21, 44, 77, 84, 107, 124, 140.
Musikbref från Italien, af Anteros ... 11
Musikkorrespondens från Roma (april 1905), af Anteros ... 75
Musikkorrespondens från Roma, Rivieran och Monte-Carlo, af Anteros 27
Musikkorrespondens från Tunis, Sicilien och Neapel, af Anteros ... 35

Porträtt.

Alfvén, Hugo ... 41
Andersen, H. C. ... 57
Arnoldson, Sigrid ... 105
Artôt de Padilla, Lola ... 41
Aspelin, Bruno ... 65
Aulin, Tor ... 121
Beer Georges ... 1
Bäck, Ellen ... 17
Consolo, Ernesto ... 113
Czapek, Joseph ... 49
Dente, Joseph † ... 81
Elman, Mischa ... 9
Fritsche, Agga ... 17
Garcia, Manuel ... 49
Hartmann, Arthur ... 113
Hebbe, Signe ... 145
Hultgren, Clara ... 73
Kienzl, Wilhelm ... 9
Lindgren, Adolf ... 1
Ohlson, Märtha ... 33
Pratté, A. E. ... 137
Saint-Saëns, Camille ... 129
Sinding, Christian ... 25
Svedbom, Vilhelm † ... 5
Svärdström, Valborg (s. Jolantha) ... 35
Tamagno, Francesco † ... 97
Thalberg, Gustave ... 89
Vult von Steyern, Fr. ... 1
Wood, Henry ... 73
Ydén, Astrid ... 137
Östberg, Carolina ... 145

Illustrationer.

Göteborgs nya konserthus ... 29
Musikaliska Akademiens adress till Saint-Saëns med anledning af hans 70-års-dag ... 129

Musikbilaga.

Tonminnen för piano, 2 händer: *Jubelpolonäs*; *Canzonetta*; *Gamla tider*; *Valse mignonne*; *Godt natt!* af Fr. J. Huss.

Stockholm 1905. G. C. Gustafsons boktryckeri.

SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 1. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Brunkeberg 14 97. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 5 Januari 1905. | Expedition: Kammakaregatan 6. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 25:e Årg.

Vid

Svensk Musiktidnings 25-års-jubileum.

(1881—1905).

Tidningens första redaktörer och utgifvare:

Adolf Lindgren, Fredrik Vult von Steijern, Georges Beer.

Då Svensk Musiktidning med nu ingångna år upplefver sin 25:te årgång, må det tillåtas att blicka tillbaka på dess uppkomst och yttra något om dess »ställningar och förhållanden» i afseende på föregångare och medtäflare i vårt land. Af de förstnämnda ha vi att först tala om »Ny tidning för musik», redigerad af W. Bauck och utgifven af musikhandlaren Abraham Hirsch 1853—1857. Därefter finna vi »Tidning för Teater och musik», som utgafs under medverkan af Ludv. Norman och Alb. Rubenson 1859, hvilken, efter hvad vi minnas, endast blef årsgammal. Ej ens så lång lefnad beskärdes den 1876 utgifna »Teater och musik», redigerad af Edv. Bäckström. Betecknande är för svårigheten att upprätthålla en musiktidning i vårt land, att detta ej lyckades ens under egiden af sådana namn som Norman, Rubenson och Bäckström, ehuru ifråga varande tidningar äfven lockade med porträttillustrationer, som då icke voro så öfverflödande i tidskrifter, som nu. Det dröjde några år därefter innan någon vågade sig på att ge ut en musiktidning. Då framträdde 1880 »Necken, Svensk Musiktidning», utgifven af Alfr. Lindgren, en tidskrift som med porträtt och musikbilaga i typtryck utkom 2 gånger i månaden. Denna tidning, som existerade ett år, efterträddes omedelbart af »Svensk Musiktidning», hvilken utgafs 1881 af d. v. musikhandlare Georges Beer, som vunnit till hufvudredaktör vårt lands förnämsta musiklitteratör, dr. Adolf Lindgren, och, såsom medredaktör, Fr. Vult von Steijern, stor vän och kännare af musik, och som då hade sin verksamhet vid Iv. Hæggströms ansedda boktryckeri, där tidningen första året trycktes.

Profnumret till tidningen utkom redan i slutet af 1880. Men år 1881, som sagdt, började första årgången, försedd med goda porträtt och musikbilaga, hvartill flera af våra då bekanta tonsättare lemnade bidrag, såsom Sjögren, Norman, Hallström etc., hvarjemte äfven stycken ur operor förekommo, såväl sång- som pianomusik. Fr. Vult v. Steijern kvarstod i redaktionen endast till juni 1881, hvilket år han blef disponent på Centraltryckeriet. Som medarbetare inträdde redan från början tidningens nuvarande utgifvare, som förut varit meddelegare

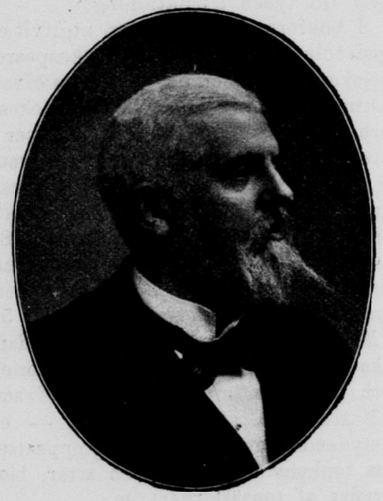

Fr. Vult von Steijern.

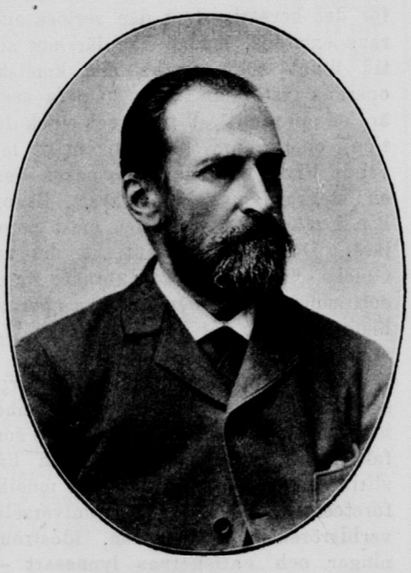

Adolf Lindgren.

Georges Beer.

i musikhandelsfirman Huss & Beer, och som förut länge egnat sig åt musik och litteratur, bl. a. utgifvit den första musikhistorien på svenska (1861). Då G. Beer 1883 upphörde med tidningens utgifvande, öfvertogs densamma af dr. Lindgren samt undertecknad, och sedan den förstnämnde återbördades till recensent i Aftonbladet, som han flere år förut tillhört såsom sådan och under märket A. L. gjort sig känd som ansedd kritiker innan han egnade sig åt Sv. Musiktidning, har densamma haft undertecknad ensam, nu i två decennier, till redaktör och utgifvare. Oaktadt svårigheten att i ekonomiskt hänseende upprätthålla en musiktidning i vårt land, har dock Sv. Musiktidnings utgifvande fortgått. Tendensen att hålla den vid makt såsom ett populärt musikvetenskapligt och konsthistoriskt organ har också, som det synes, beaktats, då tidningen för sin verksamhet, med Musikaliska akademiens tillstyrkan, under en följd af år åtnjutit statsanslag för dess utgifvande.

Under sin tillvaro har dock Sv. Musiktidning icke saknat konkurrenter. Så utgafs 1885 en musiktidning »Det musikaliska Sverige» af musikdirektör Lundegård, men denna bortdog efter ett halft år. 1899 uppstod en »Tidning för teater och musik», utgifven af Peter Vestman, men denna rönte lika öde, och samma år startade organisten A. Olsson-Assar i Göteborg en tidning med det exklusiva namnet »Musiktidningen», hufvudsakligen för organister, hvilken tidning ännu fortlefver. Under senaste år har utgifvits en musiktidning, benämnd »Damernas Musikblad», utgifven af en fru Sandels, känd såsom danskomponist, hvilken tidning äfven, synnerligast på allra sista tiden, jemte musik innehållit en illustrerad textafdelning. Med afslutande af denna historik öfvergå vi nu till några biografiska uppgifter om tidningens första redaktörer och utgifvare, äfven meddelande en uppsats af dess första hufvudredaktör. En sådan af tidningens grundläggare kunde, på grund af sjukdomsförhållanden, nu ej meddelas.

Fr. Joh. Huss.

Adolf Lindgren.

A. L.

Vårt land har alltid varit fattigt på musikskriftställare af betydenhet. De äldsta namn, vår generation kan erinra sig, äro C. A. Mankell, W. Bauck och Ludvig Norman, och af dessa var det nog endast den sistnämnde, som — mestadels på grund af sitt höga anseende som skapande konstnär — ägt allmängiltig auktoritet i sina uttalanden om musikaliska spörsmål och verk. Efter honom har i många år Adolf Lindgren (ända till senaste tider) så godt som ensam representerat den musik-teoretiska och historiska litteraturen i vårt land genom en rad värdefulla arbeten och han har i mer än trettio år ("det trettioåriga kriget", som han själf kallat det) i "Aftonbladet" behandlat dagens musikföreteelser och därmed i vår hufvudstad intagit en ledande ställning som kritiker. Under denna tid har han förvärfvat sig mycket anseende genom sina stora kunskaper (så väl rent musikaliska som allmänt estetiska), sin omutliga opartiskhet och sitt oftast glänsande framställningssätt.

De synpunkter han företrädt ha också vunnit anslutning. Han har aldrig varit någon ytterlighetsman. Ett klart förstånd och ett fint bildadt omdöme fordrar han en sund och naturlig utveckling af tonkonstens arter, och han granskar dem i deras mer eller mindre logiska förhållande till musikens grundprincip och uttrycksförmåga. Sålunda har han ställt sig afvisande mot programmusiken och musikdramat och öfverhufvud mot hvarje uppfattning, som söker tonstyckets väsentliga enhet annorstädes än inom det musikaliska. Mot Wagners ledmotiviska stil för operan har han dragit i härnad (ehuru han mycket väl medger, att ledmotivet stundom kan vara berättigadt) och en gång (i Sv. Musiktidning 1888) som ett operans framtidsmål tänkt sig "en utsträckning af den Mozartska ensemble- och finalformen öfver hela operan, visserligen med tillgodogörande af ledmotiv och deklamation så vidt möjligt". Det synes dock som om han under senare år modifierat sin stränga uppfattning af Wagners reformatoriska arbete — hans musikaliska snille har han naturligtvis alltid oförbehållsamt erkänt. Af intresse är för öfrigt att framhålla att Lindgren ofta ställt sig skeptisk inför det berättigade i den seriösa operans existens, medan han däremot alltid lifligt sökt styrka den komiska operans estetiska fog. "Opera seria är en produkt af teori och spekulation, opera buffa är sprungen ur lefvande lifvet och har därför också visat en starkare nyfödande kraft, liksom hon i alla tider varit den mest populära. Det är icke sant, att det var Glucks "Alceste", som bragte natur och sanning in i den moderna operans historia. Nej, det var Pergoleses "La serva padrona".

Andra synpunkter Adolf Lindgren sökt häfda i sin författareverksamhet ha varit, dels musikens betydelse som faktor i kulturhistorien — han har alltid ställt komponister och musikföreteelser i samband med universella verldsrörelser, tidsskeden, idéströmningar och nationernas lynnesart — dels vår plikt att framför allt tillvarataga vår inhemska musiks skatter och skydda vårt nationella musiklif för främmande utländska inflytelser. I sistnämnda punkt har han varit flitig och energiskt verksam icke blott som kritiker. Han har skrifvit en rad sakrika och omdömesgilla monografier af svenska tonsättare, lyriska konstnärer och svenska kapellmästare, historiskt skildrat våra karaktäristiska musikarter och lemnat flera sammanfattande öfverblickar af den svenska musikens historia. Särskildt berömvärda äro hans skarpsynta och grundliga undersökningar af August Södermans verk ("August Södermans manuskriptsamling", artikelserier i Sv. Musikt.). Svensk Musiktidning, hvars ene grundare han var, förvarar i sina talrika årgångar en mångfald i detta afseende intressanta artiklar af hans hand, som förtjänade att samlade offentliggöras.

Till sist några kortfattade biografiska data.

Karl Adolf Lindgren är född den 14 mars 1846 i Trosa. Hans föräldrar voro handlanden Carl Erik Lindgren och hans maka, född Burman. Han blef student i Upsala 1863, studerade där filosofi, estetik och musikteori och aflade 1873 den gamla afslutande filos. kandidatexamen. Trots ifriga uppmaningar af professorn i estetik kunde han ej förmås att disputera på den afhandling (Om scherzot) han lemnat till examen. Efter afslutade studier har han uteslutande ägnat sig åt musikskriftställarskap. År 1874 blef han musikkritiker (A. L.) i "Aftonbladet", hvilken verksamhet han fortfarande utöfvar; 1881 grundlade han tillsammans med Fr. Vult v. Steijern "Svensk Musiktidning", hvars redaktör han var 1881—84. Alltsedan "Nordisk familjebok" började utkomma har han där författat samtliga artiklar i musik och biografier öfver musici; han har vidare skrifvit revyer i "Illustrerad Tidning", korrespondenser till "Nordisk Musiktidende" i Kristiania under dessa publikationers tillvaro och han har länge lemnat bref till tyska musiktidningar.

I bokform har Lindgren utgifvit en god tolkning på vers af Shakespeares episka dikt "Lucretia" 1876, en öfversättning af Lobes "Musikens katekes" och åtskilliga operatexter, "Satser i svensk verslära", 1880, "Versläran" (i E. Schwartz' och A. Noreens "Svensk språklära" 1881). "Om Wagnerismen", (1881), "Svenska hofkapellmästare 1782—1882". (1882), "Om polskmelodiernas ursprung" (i Bidrag till kännedom om de svenska landsmålen" XIII. 5), "Musiken i Sverige" i det stora danska verket "Illustreret Musikhistorie" och K. Valentins "Musikhistoria" samt "Musikaliska studier", 1896, — en betydande samling estetiska uppsatser om tonkonstens väsen och arter, biografier af tonsättare m. m.

I Sv. Musiktidning 1881—1884 skref

Lindgren 14 biografiska uppsatser, dessutom kritiker m. m.

Artiklar, som äfven i utlandet uppmärksammades voro "En lutebok från 1500-talet" (1882) samt artikelserierna "Om kvintförbudet" och "Konsonans och dissonans", båda intagna 1887 i "Allgemeine Musikzeitung". För öfrigt har han i Sv. Musiktidning skrifvit biografier af O. Arnoldson, Kristina Nilsson, A. Rubinstein, A. Thomas, Johann Strauss, J. Brahms, Fr. Liszt, O. Lindblad, Wagner, Em. Sjögren, A. Hallén, Leonard Höjer, Ivar Hallström m. fl. samt ofvannämnda "Svenska hofkapellmästare" och "August Södermans manuskriptsamling".

S. S—n.

Fredrik Vult von Steijern.

Den andre redaktören, med ofvanstående namn, vid Svensk Musiktidnings start har i det föregående nämnts. Några kortfattade biografiska uppgifter om honom må här meddelas.

Fredrik Vult von Steijern är född d. 25 maj 1851 i Jönköping. Efter att år 1870 i Upsala ha tagit sin studentexamen, studerade han der äfvensom i Lund och Leipzig. I den från Ivar Hæggströms tryckeri utgångna "Ny Illustrerad tidning" inträdde han som redaktionsmedlem och blef 1880 medredaktör i densamma samt, hvad förut sagts, 1881 medredaktör i Svensk Musiktidning. Från 1881 till 1888 var Vult von Steijern disponent för Centraltryckeriet och derunder från 1885 musikrecensent i Dagens Nyheter under signaturen g—t. Han framstod då särskildt såsom en nitisk förkämpe för Richard Wagner och man gissade mycket hvem denne som kritiker talangfulle kämpe med slutet visir kunde vara. Ja, det har hittills för mången ännu varit obekant. Sedan dess har i en ock annan tidningsuppsats märket g—t vara synligt, vanligen då det gällt att draga i härnad för mästaren i Bayreuth, som han också mer än en gång gästat under festspelen. År 1888 blef V. v. Steijern souschef för "Dagens nyheter" och var 1889—1898 redaktör och utgifvare af denna tidning. Äfven sedan han derifrån drog sig tillbaka såsom egare af det vackra och präktiga herresätet Kaggeholm vid Mälaren har han med intresse följt musiklifvet i hufvudstaden, der han sällan saknats på märkliga operaföreställningar och konserter.

År 1899 utkom en af honom verkställd öfversättning af V. Gjellerups "Richard Wagner i sin trilogi Nibelungens ring" med flere af öfversättaren bifogade innehållsrika nottillägg. Ur denna bok taga vi oss friheten att i nästa nummer meddela ett litet utdrag, hvartill nu utrymme saknas.

F. H.

Georges Beer.

Namnet Beer är ej obekant inom musikvärlden. Det var ursprungliga namnet på den tonsättare, som med tillägg af sitt släktnamn Meyer trädde fram som den berömde Giacomo (Jakob) Meyerbeer. I Stockholms hofkapell verkade 1822—1834 J. A. F. Beer, violinist och konsertmästare, född i Hamburg, och dennes son Cesar tjänstgjorde i samma kapell 1857—58 som violoncellist.

Georges Beer, grundläggaren af "Svensk Musiktidning", är född här d. 27 juni 1854, son af grosshandlaren G. A. Beer och hans maka, f. Bergström. Fadern var god pianist och i hans hus gjordes mycket musik af artister och framstående förmågor. Sonen Georges egnade sig också åt pianospelet och studerade detsamma för Ivar Hallström, J. von Boom och Ludvig Norman, samt förvärfvade en rätt vacker talang som smakfull pianist.

Af sjuklighet måste han vid 18 år afbryta den tillämnade artistbanan och fick anställning i Stockholms Handelsbank, der han tjenstgjorde ett par år. Lockad af sin lust att åter komma i beröring med musik- och konstnärsvärlden företog han sig att efter förstudier i Berlin och Leipzig grunda tillsammans med nuvarande utgifvaren af Svensk Musiktidning musikhandelsfirman Huss & Beer, hvilken affär han efter ett år ensam öfvertog, men som efter åtta år af ekonomiska skäl måste nedläggas. Som musikförläggare under denna tid inlade han förtjenst i att ha beredt framgång åt Emil Sjögren som komponist samt att ha publicerat åtskilliga af Normans verk, äfven några af Aug. Södermans posthuma m. m. Han har äfven verkat för att till vår hufvudstad importera storheter sådana som Ant. Rubinstein, von Bülow, Sofie Menter, D. Popper, X. Xarwencka, Sauret m. fl. Efter att ha lämnat musikhandelsaffären sökte han ett par år verka som musiker i New-York och London. Under Aug. Lindbergs sista säsong som operadirektör i Göteborg (1890—93) tjenstgjorde Beer som repetitör och kormästare vid Stora teatern, och då han lemnade denna plats förärades honom en silfverbeslagen taktpinne med inskription: »Till kormästaren G. Beer med beundran och tacksamhet från Göteborgs-operans artister och körpersonal säsongen 1892—1893."

Sedan flere år tillbaka bosatt i Skara, har Beer under senare år till Stockholmstidningar insändt ledigt och humoristiskt skrifna uppsatser, innehållande lefnadsminnen, särskildt från hans samvaro med musikaliskt märkliga personligheter.

F. H.

Prenumerationsanmälan.

SVENSK MUSIKTIDNING

upplefver sin 25:te årgång 1905

och anbefaller sig i våra musikvänners åtanke. Behofvet äfven i vårt land af en musiktidning, tillgodoseende den allmänna musikbildningen — ej endast fackmusici af lägre eller högre ordning — är oomtvistligt, och att den plan, efter hvilken Svensk Musiktidning är redigerad, tillgodoser detta behof — nämligen af en populärinstruktiv musiktidning för den musikaliska allmänheten — tycks bevisas däraf, att *ingen annan tidning för musik så länge existerat i vårt land eller ens i den skandinaviska norden.* Svensk Musiktidning har ej gjort till sin uppgift att hos allmänheten söka tillfredsställa ett lågt begär efter pikanterier och rafflande kritiker; den har ställt sin uppgift högre, afseende att tillgodose så väl vår konsthistoria genom *kontinuerliga uppgifter om operaverksamheten och konsertväsendet* i hufvudstaden samt genom utförliga *biografiska uppsatser,* som ock att i det allmänna musikvetandets intresse meddela *notiser om musikvärldens viktigaste tilldragelser* i in- och utlandet, *särskildt i Norges, Danmarks* och *Finlands* hufvudstäder, *instruktiva uppsatser,* blandade med *följetongsartiklar, musikpressens* alster, *musiklitteratur* etc., hvarigenom både *lärorikt och omväxlande innehåll* erbjudes. *Fina porträtt* till biografierna illustrera hvarje nummer.

Klart är, att rätta platsen för utgifvandet af en musiktidning är hufvudstaden, där musiklifvet är högst och rikast utveckladt.

I det vi frambära vårt tack till dem, som hittills gynnat Svensk Musiktidning med prenumeration, hoppas vi på deras fortfarande intresse för densamma och att de äfven skola rekommendera den åt andra musikvänner.

Svensk Musiktidning utgifves 1905, såsom förut, två gånger i månaden

(utom juli – augusti, "den döda säsongen") till ett pris af ***5 kronor*** *per år.* ***Musikbilaga*** *tillfaller endast* ***helårs-prenumeranter.*** *Mindre än hel årgång beräknas efter lösnummer (25 öre).*

På tidningen prenumereras här å ***Expeditionen, Kammakaregatan 6,*** *1 trappa öfver gården, samt i* ***bok- och musikhandeln, å posten och tidnings-kontor.*** *I landsorten prenumereras bäst å* ***posten,*** *då tidningen* ***fortast*** *kommer prenumeranterna till handa.*

Vördsamt anhålles att ***prenumeration*** *må ske* ***så snart som möjligt; vid direkt prenumeration*** *hos* ***Svensk Musiktidnings Expedition, Stockholm,*** *tillsändes tidningen prenumeranten kostnadsfritt* ***genast den utkommit.***

För att spara våra förra prenumeranter besvär vid prenumerations förnyelse, sända vi dem, som förut, årgångens första nummer, med anhållan att de som ***icke*** *vidare önska erhålla tidningen ville tillkännagifva detta åt budet eller å tidningsexpeditionen* ***före*** *andra numrets utsändande.* ***Senast*** *när budet kommer med andra numret torde det första återlämnas af dem som ej förnya prenumerationen; af dem, som därmed fortsätta, torde då* ***till budet prenumeratiensafgiften*** *mot* ***kvitto erläggas.*** *Dem, som behålla första numret utan att afsäga sig tidningen, anse vi oss alltså få fortfarande räkna som prenumeranter å densamma.*

Vördsamt

Frans Joh. Huss,
Redaktör och utgifvare.

Om kammarmusik.

Af Adolf Lindgren.

Med kammarmusik menar man egentligen — såsom namnet antyder — musik för "kammare", d. v. s. mindre lokaler, i motsats till musik för teatern, kyrkan eller den stora konsertsalongen.

Ludvig XIV hade en särskild "maître de la musique de la chambre du roy", och uti Italien finna vi så tidigt som omkring 1600 en massa utgifna "cantate da camera" och "madrigali da camera". Dessa voro vokala stycken; men äfven instrumental kammarmusik förekom i form af sviter och, senare, af sonater för ett eller flera instrument. Numera betecknar ordet kammarmusik vanligen stycken för ett fåtal instrument, såsom duor, trior, kvartetter, kvintetter o. s. v., oftast för stråkar med eller utan piano; men undantagsvis kunna solosaker, äfven sångnummer, däruti inbegripas.

I afseende på lokalen har ordet numera ej heller så sträng begränsning, då t. ex. stråkkvartetter ej sällan utföras i större konsertsalar — hvilket visserligen alltid förblifver en oegentlighet.

Fordom var kammarmusiken mera privat än offentlig och idkades hufvudsakligen i furstliga och högadliga personers hus af enkom aflönade "kammarmusiker", "kammarsångare", "kammarvirtuoser" m. m., titlar, hvilka delvis bibehållas ännu i dag, eller ock af amatörer inom hemmen och sällskapskretsarna.

Den "kammarstil", som blef utmärkande för hithörande kompositioner, karakteriseras gent emot konsert- och operamusiken af en dess mera subtilt konstrik och i detalj gående utarbetning af de musikaliska tankarna, ju mera hvarje instrument är en solostämma samt större massverkningar och bestickande klangskiftningar äro omöjliga. Af detta skäl har kammarmusiken i alla tider gällt för en af de finaste kompositionsarterna, och som dess egentliga medelpunkt har stråkkvartetten betraktats.

Kvartettkompositionen, säger Marx, håller midten emellan piano och orkestersats. Där når hvarje stämma en friskhet och finhet i framställningen, som den mångbesatta orkestern icke kan uppnå och som pianot aflägset kan härma. Orkestern har tusen färger och tusen stämmor för att kunna vara ett organ för samtliga instrumentens värld. Pianot är fantasiens rännarbana, de ensamma tankarnas förtrogna. Kvartetten är en sinnrik underhållning i den trånga, förtroliga kretsen, ett utbyte af dessa fina tankar och känslor som man icke högt för till torgs, utan som gå från vän till vän. Därtill kommer den högsta frihet i förandet af hvarje stämma, den högsta mångfald i alla. Kvartetten måste vara polyfon, på det hvarje stämma må komma till sin rätt, den måste vidare gestalta sig lätt och fritt efter instrumentens natur. Luftiga motiv flyga från stämma till stämma i ett mödofritt, ändlöst spel, foga sig samman till melodier, till satser eller lösgöra sig ur satserna flitigare och enträgnare än i några andra tonverk. Själfva polyfonien tillgriper blott undantagsvis de allvarsammare formerna af kanon eller fuga, den är mera ett kåseri än ett resonnemang.

Med en sådan karakter på kvartetten, eller öfver hufvud kammarmusiken, är det gifvet att den lätt får en viss exklusiv, så att säga aristokratisk karakter, och likaså kan man förstå att den i sin början var helt och hållet privatnöje och att det dröjde länge innan den vågade sig ut ur hemmen till den offentliga konsertsalen. Ännu i förra århundradet gåfvos dylika verk endast undantagsvis offentligen.

I vårt land funnos ännu på 1840-talet inga serier af soaréer för kammarmusik, man finner då endast en eller annan trio eller kvartett inkastad på ett program af helt annan natur, t. ex. ett orkester- eller virtuosprogram. Den förste, som här anordnade serier af kammarmusik, var kanhända en viss Königslöw i början af 50-talet, att döma af några antydningar i "Ny tidning för musik", men detta försök synes ha varit blott fragmentariskt, ehuru det ej saknade betydelse, enär han af inhemska tonsättare uppförde bl. a. Berens och Randel samt af utländingar redan vågade sig på Schumann, hvilken dock Bauck fann något dimmig (!). Mera ordnade soaréer tyckas hafva gifvits från 1853 af d'Aubert, Ad. Berens, Lindroth och Mollenhauer, hvilka höllo sig till den klassiska repertoaren, d. v. s. Haydn, Mozart, Beethoven, Mendelssohn, Spohr, Cherubini och på den tiden äfven Onslow, samt af inhemska tonsättare presenterade Norman. Företaget blef dock icke långvarigt, och anno 1853 finner man en ny kombination af kvartettspelare, hvari för första gången förekommer namnet Fritz Söderman, hvilken sedermera förblef kvartettsaken trogen under växlande kombinationer ända till sin död.

Hans namn märkes i den kvartett-*förening, som på 1860-talet kanske* egentligen gaf kammarmusiken fart hos oss och i hvars spets glänste Wilhelmina och Maria Neruda, sedermera fruar Norman och Arlberg. Men äfven deras period blef icke lång. Sverige blef snart för trångt för en sådan storhet som "violinens Clara Schumann", för att tala med Bülow.

Då var det som saken räddades af Fridolf Book och Söderman, hvilka under hela 1870-talet höllo kammarmusiken vid lif, biträdda af skiftande medarbetare, såsom hrr Nordqvist, Hagemeister, Lindroth, Lindström och Möller. Sedan dessa sällskap sprängts, försöktes på 80-talet under kortare tider nya samfundsbildningar dels af Book, dels af Lindström, hvarjämte den s. k. damtrion, numera fruar Svedbom och Lundqvist samt fröken Lagervall, under flera år bidrog att hålla

kammarmusiken uppe och introducerade flera nya komponistnamn, såsom Saint-Saëns, Lalo och böhmaren Fibich. Men efter anno 84 förlamades plötsligt all verksamhet på detta område — eget nog ungefär samtidigt som en tillfällig förlamning träffade Musikföreningen — och så rådde stiltje ända tills Tor Aulin 1887 stiftade ett splitter nytt och ungdomligt sällskap; utom stiftaren, första violin, utgörande hrr Edvin Sjöberg, andra violin, Axel Bergström, altviol och Berndt Carlson, violoncell. Då Edvin Sjöberg dog 1894, samtidigt med det hr Stenhammar inträdde som stabel pianist, efterträddes han af Christian Sandqvist.

Såsom jag redan för flera år sedan på annat ställe yttra de, kan den Aulinska kvartetten berömma sig af att härstädes hafva i ej oväsentlig mån gjort kammarmusiken populär. Uppträdande i ett lyckligt ögonblick, då denna konstodling här i flera år legat nere, tog densamma så godt som genast sin publik med storm, hufvudsakligen genom den ungdomliga begeistring, hvaraf den under sin energiske anförare visade sig besjälad och som kom allmänheten att gärna förbise de små ofullkomligheter i samspel och fraserin, hvilka annars genom jämförelse med äldre artister lättare hade kunnat bemärkas. Småningom ha de unga stråkspelarna sedan så fullkomnat sig, att man icke så lätt torde få höra något bättre, äfven på orter med rätt stora anspråk. Till de allmänna sympatierna torde hafva bidragit, att kvartetten visat beredvillighet att införa nya saker. I kammarmusiken duger det nämligen kanske ännu mindre än i andra arter att vara för mycket konservativ. Genom själfva sin natur står denna genre ständigt i fara att snudda vid gränsen af monotoni, och det kräfves därför att både genom program och utförande hålla sinnena vakna.

De nya kammarmusiktonsättare, som Aulinska kvartetten hos oss introducerat, äro af betydligt antal. Af svenskar kunna nämnas Tor och Valborg Aulin, Stenhammar, Knut Andersson och Ellberg, samt af utländingar Sinding, Lange-Müller, Glass, Dvorak, Smetana, d'Albert, Thieriot, Fauré, Franck, Verdi, Sgambati, Tjaikovskij, Rimsky-Korsakov, Liadov, Borodin och Glazounov etc. Grieg och Svendsen äfvensom Brahms voro införda förut, men dess värre var det icke någon svensk kvartettledare som hade äran af denna presentation, utan det var den om nordisk musik så högt förtjänte Robert Heckmann, som här uppträdde med tillfälliga kvartettföreningar under upprepade besök på 70- ooh 80-talen och torde kunna sägas hafva varit den, som mer än någon annan gifvit impulser och stil åt vårt kvartettväsen.

Ett mönster i fråga om utförandet var framför allt den s. k. Florentinerkvartetten, som gästade våra bygder 1878. Heckmanns vakenhet för tidens kraf i förening med florentinarnes fulländade samspel och klangskönhet — se där idealet för kammarmusik, ett ideal, hvartill det Aulinska sällskapet med framgång sträfvat.

Vilhelm Svedbom.

Vilhelm Svedbom.

Efter flerårig sjuklighet, som under förra sommaren och hösten antog en hotande karaktär, slutade Wilhelm Svedbom sina dagar på juldags-morgon. Under hela höstterminen vid konservatoriet var han af sjukdom hindrad att sköta befattningen såsom dess direktör och erhöll därför, efter ett par gånger förnyad ansökan, tjenstledighet.

Per Jonas Fredrik Vilhelm Svedbom, född d. 8 mars 1843 i Stockholm, blef 1861 student i Uppsala. Son till skolmannen och publicisten Per Erik Svedbom och hans kunskapsrika, konstälskande maka Fredrika Forsberg (sedan omgift med bryåchefen Limnell) uppfostrades Wilhelm Svedbom i ett fint bildadt, konstidkande hem, där hans tidigt framträdande musikaliska anlag erhöllo god utbildning. Sålunda förvärfvade han sig framstående talang som pianist. I Uppsala blef Svedbom 1872 filosofie doktor och docent i litteraturhistoria samt företog under åren 1873 – 76 studieresor i Tyskland, England, Frankrike och Italien, därvid idkande musikstudier i Berlin under ledning af den ansedde komponisten och teoretikern Friedrich Kiel. Efter J. P. Cronhamns död 1875 blef Svedbom, sekreterare vid K. Musikaliska akademien år 1876 och följande år lärare i musikhistoria och estetik vid konservatoriet. Såsom sådan kvarstod han till 1903 och blef två år förut, 1901 efter Albert Rubensons död konservatoriets direktör.

Dr. Svedbom har företagit flera resor i utlandet för att taga kännedom om dess musikaliska förhållanden. Såsom delegerad för Sverige deltog han i Wien-konferensen 1865, för bestämmanande af normal tonhöjd, och i tilldelandet af det internationella Rubinsteins stipendiet i Petersburg 1890. Från 1878 har Svedbom varit sekreterare i Musikaliska konstföreningen och från 1881 ordförande i den af honom och Ludvig Norman om våren 1880 stiftade "Musikföreningen."

Svedboms utgifna kompositioner äro hufvudsakligen en- och flerstämmiga sånger, hvarjämte han äfven skrifvit några pianostycken. Af de större flerstämmiga sångerna äro mest kända kantaten *I rosengården* för soli, blandad kör och orkester samt balladen *Sten Sture* med text ur K. A. Melins dikt "Prinsessan och svennen"; till dessa höra vidare *Fyris* dikt af C. R. Nyblom för manskör och orkester (el. piano), tillägnad sällskapet O. D. vid dess 25-årsfest 1878; *Kantat* vid Nya Elementarskolans 50-årsfest 1878 samt flere tillfällighetsstycken för sällskapet S. H. T.; *Visor för blandade röster, a capella*, Häft. 1, tillegn. Aug. Körling och Musiksällskapet i Ystad, Häft. 2 tillegn. Ivar Hedenblad och Philharmoniska sällskapet i Uppsala. Vidare af solosånger vid piano: *Tolf sånger* vid piano ur "Lyriska blad" af V. E. Öman (1879), tillegn. Jac. Ax. Josephson; *9 Danska sånger* till texter ur Thor Langes "Folkeviser", 2 häften (1880); *2 Dikter* af Helene Nyblom: 1 "Maaneskin", 2 "Karneval" (1885); *Fyra små visor* till ord af

Gellerstedt (Källan. Till Greta. Fridsönskningar. "Ro, Ro", 1885); "*En glad visa*", "*Ave Maria*" m. m. Af Svedbom har man också lyckade arrangement af svenska visor, däribland "Hej dunkom" för bland. kör, "Grönbergens visa" för manskör, "Glädjens blomster" och "Det var en söndagsafton". Dr. Svedbom har äfven förtjänsten af att ha afslutat manuskriptet till Aug. Södermans sångverk "Peer Gynt" för soloröster och kör, utgifvet i klavèrutdrag. Till ledamot af Musikaliska akademien valdes han 1876.

Då Wilh. Svedbom i okt 1901 firade 25-års jubileum såsom Musikaliska akademiens sekreterare, var han föremål för en vacker och hjärtlig hyllning af konservatorielärare och ledamöter i akademien.

I sina kompositioner ådagalade Svedbom goda studier och fin smak, hvarjemte han gaf vackra vältalighetsprof i sina årliga föredrag som sekreterare vid Musikaliska akademiens högtidsdag.

Musikpressen.

På Elkan & Schildknechts förlag ha utkommit

för piano 2 händer:

Werner, Regina: *Skönhet och behag.* Valse Boston. Pris 75 öre;

för en röst och piano:

Folkvisor från Wästergötland, i arrangement utgifna af Herman Palm. 2 Häftet. 6 nyupptecknade folkvisor från Wästergötland. Pris kr. 1,50.

På Nordisk Musikförlag, Köpenhamn (Littorins bokhandel, Christianstad) har utkommit

för piano 2 händer:

Ljunggren, C. J. F.: *Hymn och Romans.* Två pianostycken op. 7 och 8; — *Vera-Vals* op. 6.;

för en röst med piano:

Ljunggren, C. J. F.: *Serenad*, op. 1; »*Gud vet det hvar han vankar*», op 2; *Du är mig kär*, op. 3; *Idyll*, op. 4; *Vårbäcken*, op. 5; *Förgät mig ej*, op. 9; *Glädjens ögonblick*, op. 10.

På Wilh. Hansens förlag, Köpenhamn, har utkommit

för sång med piano:

Bizet, George: *Carmen.* Sang-udtog med underlagd dansk og svensk tekst i let arrangement.

Af Folkvisorna från Wästergötland äro fyra från angifna orter i Skaraborgs län, två från Elfsborgs län. Visorna äro hufvudsakligen i mollton med fullständig text och väl satt ackompagnemang.

Ljunggrens pianostycken och sånger äro af enklaste slag och i de senare följer ackompanjemanget sångstämman åt. Hvarje sång är tillegnad någon kvinlig anhörig eller bekant. Fyra af dem ha text af D. Klockhoff, Carl XV, K. A. Kullberg och Franzén ("Sörj ej den gryende dagen" etc.), tre ha till författare tonsättaren, som icke är musiker ex professo utan endast dilettant.

Sångutdraget ur "Carmen" har på titelbladet bilderna af Carmen och Don José och innehåller: 1 Gosskören, 2 Habanera, 3 Duett (José och Michaela), 4 Seguedilla, 5 Ziguenarsång, 6 Toreadorens sång, 7 Romance (Don José), 8 Duett (Mercedes, Frasquita), 9 Duett (Carmen, Don José) och 10 Spåvisa. Något pris är icke, som vanligt, utsatt på de danska förlagsartiklarna.

Från scenen och konsertsalen.*)

Kgl. teatern. Dec. 21 G. Puccini: *Tosca* (Tosca. en herdegosse: fru Hellström, frk Edström; Mario Cavaradossi, baron Scarpia, Cesare Angelotti, Sakristianen, Spoletta, Sciavone: hrr Nyblom, Forsell, Mandahl, Stiebel, Ericson, Grafström) — 26 kl. 1,30 *Vermländingarne*, Tal-, sång- och dansspel i 2 afd., af A. F. Dahlgren. Musik arr. af A. Randel: kl. 7,30: Auber: *Kronjuvelerna* (Catharina, Diana: fru Lindberg, frk. Lagergren; grefve Campo Major, don Henrik Sandoval, don Sebastian d'Aveyro, Rebolledo, Barbarigo, Mugnoz: hrr Grafström, Nyblom, Malm, Sellergren, Mandahl, Ericson) — 27. J. Massenet: *Werther* (Charlotte, Sophie, Kätchen: fru Hellström, frk. Hesse, fru Wallgren; Werther, Albert, Fogden, Schmidt, Johan, Brühlmann: hrr Ödmann, Oscár, Grafström, Ericson, Stiebel, Strömberg) — 28, Jan. 1. R Wagner: *Rienzi*, stor opera i 5 akter (Irene, Adriano: fru Lindberg, frk. Edström; Rienzi, Stefano Colonna, Paolo Orsini, Raimondo, Baroncelli, Cecco del Vecchio: hrr Hageman, Mandahl, Strömberg, Sjöberg, Ericson, Söderman; en fridshärold: frk. Lagergen) — 29. P. Tschaikowsky: *Eugen Onegin* (Larina, Tatiana, Olga, Filipjewna: fruar Claussen, Lindberg, frkn. Edström, Hulting; Eugen Onegin, Lenski, furst Gremin, Saretzki, Triquet; hrr Forsell, Ödmann, Sjöberg, Söderman, Malm) — 30 G. Verdi: *Aida* (Amneris, Aida: fru Jungstedt, fru Lykseth-Schjerven; Konungen, Radames, Amonasro, Ramphis, en budbärare: hrr Sellergren, Menzinsky, Forssell, Sjöberg, Ericson) — Jan. 2 Donizetti: *Leonora* (Leonora, Inez: fru Jungstedt, frk. Hulting; Alfonso XI, Fernando, Balthasar, don Gaspar: hrr Forsell, Ödmannn, Sellergren, Ericson).

Östermalmsteatern. Dec. 20—23, 26—30, Jan. 1, 2: J. Offenbach: *Pariserlif.* (Gabrielle: fru Norrie, gäst; Baronessan, Metella, Pauline: frk:na Falk, R. Grünberg, fru Rothgardt; baron Sparavinski, Brasilianarn, Frick, Prosper, Bobinet, Raoul, Urbain: hrr Ringvall, Svensson, Lund, Schweback, Allum, Ullman, Svedelius) — 26, Jan. 1 *Den ondes besegrare.* (Maria, Batli, Veronica: frkn Falk, Grünberg, fru Grönberg-Rove: Osvald, Josef, Blasius, Damian, Asmodeus: hrr Sernqvist, Schücker, Ringvall, Ullman, Svensson).

Svenska teatern. Dec. 30, Jan. 1, 2. *Bröllopet på Ulfåsa.* Sådespel i 4 akter af Frans Hedberg. Musik af Aug. Söderman.

En repris af Wagners "Rienzi eller den sista folktribunen" egde rum den 28 dec., sedan operan icke på 18 år gått öfver K. operans scen. I slutet af mars 1886 gafs den senast hos oss med herr Sellman i titelrollen. Öfriga innehafvare af rollerna voro då fröknar Ek, Wellander och Karlsohn samt hrr Lundqvist, R. Ohlsson, H. Strömberg och Sellergren. Det var den första af Wagners stora operor som uppfördes i Tyskland (Dresden 1842).

Titelrollen återgafs nu af hr Hageman (rätta namnet, förut här kallande sig Hagman). Ehuru stundom något för vek i denna hjälteroll, lyckades hr H. på det hela rätt bra med sin uppgift särdeles i det högre sångregistret; mellanröst och låga toner framträdde ej med nödig styrka. Den dramatiska framställningen var på det hela god men hade vunnit på större kraftutveckling en och annan gång. Priset för aftonen tog frk Edström genom sin klangrika stämma och sitt ypperliga spel i Adrianos roll med dess för öfrigt vacklande karaktär. Fru Lindberg tog sig väl ut som systern till Rienzi, och de öfriga rollinnehafvarne fyllde väl sina platser. Den stålliga musiken med pompösa marscher och ensembler samt vackra melodier tycktes anslå den fulltaliga publiken vid första representationen.

Dahlgrens "Vermländingarne" har, som vanligt, upptagits till julpjes. — På Östermalmsteatern lockar Offenbachs muntra "Pariserlif" med fru Norrie och för öfrigt god rollbesättning fortfarande till talrika besök.

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. Denna termins första nyhet Kienz's "Der Evangelimann" tros blifva färdig till uppförande i slutet af månaden. Den svenska titeln kommer icke, såsom det uppgifvits, att blifva "Lekmannapredikanten", en benämning som ej motsvarar karaktären hos titelrollen.

Musikaliska Akademien höll den 19 dec. under ordförandeskap af preses, kronprinsen, ordinarie månadssammankomst.

*) Denna redogörelse, som vi anse vara af betydelse för vår konsthistoria, fortsättes såsom förut, hufvudsakligen afseende operan och konsertväsendet i hufvudstaden. Fullständigare rollförteckning lämnas endast då en operas uppförande först nämnes i årgången; sedan angifvas blott viktigare rollbesättningar och personalförändringar. Hithörande musikkritik kan naturligtvis endast blifva kortfattad, såsom omfattande ett par veckors musiktilldragelser. Då musikpjes och dramatisk pjes stå på samma program, omnämnes endast den förra.

Vid sammanträdet anmälde preses att akademiens ledamot, kyrkokerden d:r A. E. Bergman aflidit den 16 dec.

Vid anställda val omvaldes enhälligt kronprinsen till akademiens preses.

Härefter återvaldes till vice preses justitierådet Karl Silverstolpe, till ledamöter af akademiens förvaltningsutskott hrr Bolander, Kinberg och Lovén. Till ledamöter af läroverksstyrelsen utsågos hrr Dente, Stenhammar, Lagergren och Bergström, till suppleanter i samma styrelse hrr Borgstedt och Wideman.

Till innehafvare af det för år 1900 lediga Jenny Linds stipendium valdes tonsättaren och pianisten Adolf Wiklund.

Prof. O. Bolander förordnades att tillsvidare fortfarande förestå befattningen som konservatoriets direktör.

Vidare föredrogs en af fil. kand. Tobias Norlind afgifven berättelse öfver hans med anslag af statsmedel förliden sommar företagna resa för studier i svensk musikhistoria samt ett musikhistoriskt meddelande från ledamoten prof. O. Byström.

Slutligen anmäldes gåfvor till akademiens bibliotek från d:r K. H. Karlsson och från musikförläggarfirman Abr. Lundquist.

Stipendier. Såsom sökande till stipendier för 1905 från det å Musikaliska akademiens stat uppförda reservationsanslaget för svenska tonsättare ha inom ansökningstidens utgång anmält sig Harald Fryklöf, Otto E. Olsson, Thure Ringström och Axel V. Wester.

Mischa Elman, den fenomenale 12-årige violinkonstnären, som väckt så stor beundran inom Tysklands musikvärld, kommer att konsertera här i midten af månaden. Ett porträtt af den geniale unge konstnären skall intagas i vårt nästa nummer.

Sällskapet för svenska kvartettsångens befrämjande hade äfven i år inbjudit svenska tonsättare till täflan om pris för flerstämmiga kompositioner för mansröster. Vid täflingstidens utgång den 30 nov. hade 69 manskvartetter inlemnats. Såsom prisdomare fungera förste hofkapellmästare Conrad Nordqvist samt kompositörerna Hugo Alfvén och Wilhelm Stenhammar.

Våra större Musikskolor, Rich. Anderssons Musikskola och fröken Carlheim-Gyllenskölds Musikinstitut börja sin vårtermin den 7 och 10 januari, såsom annonser å sista sidan tillkännagifva.

Kammarmusik-konserter komma på nyåret att gifvas af Tor Aulin, Wilh. Stenhammar och Chr. Sandqvist, som med sig förenat violinisten Gustaf Molander och cellisten Rud. Claëson. Programmen komma att omfatta äldre och nyare kammarmusik, hufvudsakligast stråkkvartetter. Den nya kvartettens besättning blir: Tor Aulin 1:a violin, Gust. Molander 2:a violin, Chr. Sandqvist altviol och Rud. Claëson violoncell samt vid pianot Wilh. Stenhammar. Första konserten gifves den 16 januari i Vetenskapsakademiens hörsal och kommer programmet därvid att med snaraste meddelas. Abonnemang till konserterna kommer icke att upptagas.

Konsertföreningen gifver tisdagen den 10 d:s kl. 7,45 e. m. sin fjärde abonnemangskonsert för säsongen i Musikaliska akademiens stora sal.

Svenska teaterförbundet har till hedersledamot invalt och kallat grefvinnan Casa de Miranda (Kristina Nilsson), öfverstekammarjunkaren frih. C. C:son Bonde, kammarherre Carl Lagerberg, Göteborg, samt kontrollören i tullverket J. Ludvig Bergström.

Direktör Hjalmar Meissner har nu uppgjort ett flerårigt kontrakt med direktör A. Ranft och kommer sålunda icke att dirigera orkestern i Berns' etablissement, hvarom, som bekant, underhandlingar pågått.

Sigrid Arnoldson har under sistl. december uppträdt med utomordentlig framgång på nationalteatern i Bukarest, där hon sjungit Carmen, Mignon, Margareta och Traviata och mottagits med stormande bifall. Teatern har vid alla föreställningar varit utsåld i förköp, och loger, hvilkas vanliga pris är 100 francs, betalts med 300. Under fastlagen nästa år är Sigrid Arnoldson engagerad vid operan i Petersburg, och på våren gasterar hon som vanligt i Paris.

Göteborg. På Stora teatern har Castegrenska sällskapet vid förra årets slut af pjeser med musik uppfört "Kolhandlarne" samt "Lilla Helgonet", hvari fru Castegren utfört den kvinnliga titelrollen. Folkteatern har under samma tid gifvit af sådana "Pelle snygg" och "Vermländingarne".

Från våra grannland.

Kristiania. Dec. 12—31. Nationalteaterns pjeser med musik har denna tid utgjorts af "Maria Stuart i Skottland" och "Sigurd Jorsalafar", hvarjämte ett par symfonikonserter gifvits. Programmet till den sista, annandag jul, upptog: 1 Selmer: Nordisk Festtog; 2 Grieg: "Aases död" och "I Dovregubbens Hal" (ur "Pær Gynt"); 3 Elling: Allegro appasionato (hrr Heide och Riefling); 4 Sinding: Rondo infinito; 5 Svendsen: a) "I fjol gjætte Gjeitinn", b) Norsk rhapsodi n:o 4; 6 Halvorsen: "Bojarernes Indtog". Fahlstedts teater har uppfört af musikpjeser "Orfeus i underjorden" och "Madame Angots dotter". Den 11 och 18 dec. gaf Handelsstandens sångförening med dess orkester Sigurd-Lie-aftnar med biträdande af frökn. Knagenhjelm och Bentsen samt operasångaren Rode. D. 14 gaf Catharinus Elling en kyrkokonsert (repris) med biträde af hr Rode och Gröndahls kör. Programmet upptog "Religiösa folketoner" för soli och för kör.

Helsingfors. Dec. 11—31. Pjeser med musik under denna tid ha gifvits å Finska teatern, som uppfört "Tukkijoella", musik af Merikanto, och Wiksells "Daniel Hjort", musik af R. Cajanus, samt å Folkteatern, som bjudit på "Preciosa" och "Vermländingarne". För öfrigt har Filharmoniska sällskapet gifvit 2 "folkkonserter" och i societetshuset ha de populära konserterna fortgått under dir. Cajanus' ledning.

Köpenhamn. Dec. 11—31. Kungliga teaterns spellista har, af pjeser med musik, denna tid upptagit: "Bajadser", "Barberaren i Bagdad", Carl Nilsens nya opera "Saul och David", "Romeo och Julia", "Der var en gang...", "Syvsoverdag" och "Carmen", hvari hr Herold slutade sitt gästspel under stora ovationer och i närvaro af flere det kgl. husets medlemmar. — Af konserter ha förekommit ett par "Palækonserter" under hr Joach. Andersens direktion, med orkester och sångnummer. Den 14 gafs konsert af sångerskan Valborg Matthiassen och ett par dagar förut konserterade norske violinisten Arve Arvesen, biträdd af fru Zelmira Morales-Asplund.

Från andra land.

Paris. "Carmen" uppfördes för 1000:de gången dagen före julafton å Opéra Comique. Det första uppförandet, då Bizets mästerstycke, som bekant, nära nog gjorde fiasko, ägde rum den 3 mars 1875. Vid galaföreställningen den 23 dec. sjöngs Carmen af den näst efter Galli-Marie, hvilken kreerade partiet, bästa representanten för detsamma, Emma Calvé, och diktaren Jean Richepin hade skrifvit en vacker hymn till Bizets ära, hvilken framsades af den firade fröken Bartet vid Théâtre Français. I den af idel notabiliteter fyllda salongen märktes äfven Ludovic Halévy, den enda kvarlefvande af de fyra berömdheter som hvar i sin mån bidragit till den märkliga operans framgång: Prosper Mérimée, Georges Bizet, Henri Meilhac och Ludovic Halévy.

Tonsättaren d:r Richard Strauss har begifvit sig till London för att där på en stor konsert dirigera några af sina egna kompositioner.

Hans nya symfoni, "Symphonia domestica", har å en konsert i Petersburg gjort stormande lycka.

Svensk Musiktidning.

Nordiskt Musikblad. — **25:te** årgången. — *För hvarje musikaliskt hem, utgifves 1905 efter samma plan som förut, innehållande* ***populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter*** *med* ***biografier*** *etc. Tidningen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). Pris* ***5 kronor*** *pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å* ***Expeditionen, Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården, i bok- och musikhandeln,*** *å posten och tidningskontor.* ***I landsorten*** *prenumereras bäst å* ***posten.***

Obs.! *Nyttan af en musiktidning för musikbildningen i hemmet torde ej kunna bestridas. Framför dagliga tidningar eger en sådan fördelen att den förvaras och bildar, så att säga, en musikhistorisk uppslagsbok. Rätta platsen för utgifvandet af en musiktidning är hufvudstaden, där musiklifvet är högst och rikast utveckladt. Svensk Musiktidning meddelar och en kontinuerlig redogörelse för musiklifvet i vår hufvudstad, i landsorten samt i Norges, Finlands och Danmarks hufvudstäder, utförliga biografier med fina porträtt, instruktiva artiklar, följetonger m. m. Musikbilagan innehåller verkligt god musik.*

J. G. MALMSJÖ, PIANOFABRIK

Kongl. Hofleverantör

GÖTEBORG

Etablerad 1843

Begagnade instrument tagas i utbyte. Bekväma afbetalningsvilkor.

Den *enda* svenska Pianofabrik, som vid mångfaldiga täflingar *alltid* erhållit *högsta* priset.

Talrika intyg från framstående musici och konstnärer.

GULDMEDALJ »för utmärkta flyglar och pianinos»

Göteborg 1891 Malmö 1896 Stockholm 1897

ensam bland svenska pianofabriker. Inalles *21 första pris*

A.-B. Skandinaviska Orgel & Pianofabriken

(f. d. Skandinaviska Orgelfabriken)

Grundad 1865

rekommenderar sin tillverkning af **Orglar** för kyrkor, skolor och hemmen samt **Pianinon.**

Obs.! Uteslutande **svensk** tillverkning och följaktligen af utmärktaste och solidaste beskaffenhet.

Priskurant på begäran. Alla förfrågningar besvaras omgående.

Utställning & kontor Mästersamuelsgatan 32 Stockholm.

Richard Anderssons Musikskola.

Vårterminen börjar den 7 Januari. Anmälningsdag: Torsdagen den 5 Jan. kl. 12—2 och 5—6 e. m. Mottagningstid för skolan kl. ½ 2—½ 3 e. m. alla dagar från och med den 7 Januari samt från samma datum Richard Anderssons mottagning Onsdagar och Lördagar kl. ½ 2—½ 3 e. m.

Brunnsgatan 28, 2 tr., Stockholm.

Filialer finnas å Söder, Östermalm samt öfre Norrmalm.

(G. 219379).

Stockholms Musikinstitut,

Brahegatan 7 B, öfver gården 1 tr. upp.

Vårterminen börjar den 10 Januari.

Anmälningstid: den 9 Januari kl. ½ 1—½ 3 samt ½ 6 - ½ 7 e. m. Under terminen anmälnings- och mottagningstid Måndagar och Torsdagar kl. ½ 2—½ 3. Prospekt tillhandahålles.

Sigrid Carlheim-Gyllensköld.

J. LUDV. OHLSSON

STOCKHOLM

Hamngatan 18 B.

Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa *svenska* och *utländska fabriker* i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för instrumentens bestånd.

Obs.! **Hufvuddepôt** för **Blüthners** och **Rönischs** världsberömda Flyglar och Pianinos.

Pianomagasin.

Svenska Pianinos: Största lager från J. G. Malmsjö, Kongl. Hofleverantör, S. Andersson, Bergqvist & Nilsson, I. P. Löfberg & C:o, Stavenow & C:o m. fl.

Utländska Pianinos: från G. Schwechten, Steinweg Nachf. och Uebel & Lechleiter.

Flyglar: från J. G. Malmsjö, Steinweg Nachf. m. fl. — **Orglar:** från Mason & Hamlins verldsberömda firma.

Begagnade instrument tagas i utbyte.

Gust. Petterson & C:o,

13 Malmskilnadsgatan 13, Stockholm.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen. Mottagning kl. 9—10 f. m. och 3—4 e. m. Tel. Brunkeberg 14 97.

Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården.

Frans J. Huss.

Eleganta Permar

till ***Svensk Musiktidning*** finnas till salu uti flera färger. Pris kr. 1,50, hos A. F. Högbergs bokbinderi, Davidbagaresgata N:o 22—24.

OBS. Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris endast kontant å expeditionen.

INNEHÅLL:

Vid Svensk Musiktidnings 25årsjubileum (1881—1905) Tidningens första redaktörer och utgifvare: Adolf Lindgren, Fr. Vult von Steijern, Georges Beer (med porträtter och biografier). — Prenumerationsanmälan (med medaljong-porträtt af nuv. redaktören). — Om kammarmusik, af Adolf Lindgren. — † Vilhelm Svedbom (med porträtt). — Musikpressen. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten, från våra grannland och andra land. — Annonser.

Walinders Tryckeri Aktiebolag, Stockholm 1905.